YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
23 päivänä helmikuuta 1988 *

Asiassa 68/86,

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään H. R. L. Purse, Treasury Solicitor's Department, sekä barrister Richard Plender, prosessiosoite Luxemburgissa Yhdistyneen kuningaskunnan suurlähetystö, 28, boulevard Royal,

kantajana,

jota tukee

Tanskan kuningaskunta, edustajanaan Tanskan hallituksen lakimies Laurids Mikaelsen, prosessiosoite Luxemburgissa Tanskan suurlähetystö, 11b, boulevard Joseph-II,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen neuvosto, edustajanaan oikeudellisen yksikön päällikkö Antonio Sacchettini, avustajanaan saman yksikön hallintovirkamies Moyra Sims, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin oikeudellisen yksikön päällikkö Jörg Käser, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jota tukee

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään komission oikeudellisen yksikön virkamies D. Grant Lawrence ja oikeudellinen neuvonantaja Dierk Booss, prosessiosoite Luxemburgissa c/o komission oikeudellisen yksikön virkamies Georges Kremlis, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

väliintulijana,

jossa vaaditaan tiettyjen hormonaalista vaikutusta omaavien aineiden käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa 31 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/649/ETY (EYVL L 382, s. 228) kumoamista,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentin tehtäviä hoitava jaoston puheenjohtaja G. Bosco, jaoston puheenjohtaja G. C. Rodríguez Iglesias sekä tuomarit T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, C. Kakouris, R. Joliet ja T. F. O'Higgins,

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: hallintovirkamies B. Pastor,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen ja 24.6.1987 pidetyn suullisen käsittelyn, jossa kantajaa edustivat Sir Patrick Mayhew, QC, ja barrister Richard Plender,

kuultuaan julkisasiamiehen 14.10.1987 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Yhdistynyt kuningaskunta on nostanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla kanteen, joka on toimitettu yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 10.3.1986 ja jossa vaaditaan tiettyjen hormonaalista vaikutusta omaavien aineiden käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa 31 päivänä joulukuuta 1985 annetun neuvoston direktiivin 85/649/ETY (EYVL L 382, s. 228) kumoamista.

2 Kantajan kanteensa tueksi esittämät perusteet koskevat direktiivin oikeudellisen perustan riittämättömyyttä, sen perustelujen puutteellisuutta, luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista, neuvoston työjärjestyksen rikkomista, Euroopan parlamentin ja talous- ja sosiaalikomitean kuulemisen laiminlyömistä sekä sitä, ettei direktiivi ole sisällöltään asianmukainen.

3 Asiaa koskevat tosiseikat, menettelyn kulku sekä asianosaisten esittämät perustelut ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä vain, mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

Oikeudellinen perusta

4 Kantaja, jota Tanskan hallitus olennaisilta osin tukee, korostaa, että kanteen kohteena olevan direktiivin, joka on annettu määräenemmistöllä perustamissopimuksen 43 artiklan nojalla, perustaksi olisi ollut otettava kyseisen artiklan lisäksi 100 artikla, jossa vaaditaan neuvoston yksimielisyyttä. Kantaja arvioi, että tämä kaksinkertainen oikeudellinen perusta olisi ollut tarpeen, koska riidanalaisen direktiivin tarkoituksena on maatalouspolitiikan tavoitteiden lisäksi varmistaa muun muassa jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentäminen kuluttajien etujen ja terveyden suojelemiseksi. Kantajan mukaan perustamissopimuksen 43 artiklaan ei sisälly tällaista tavoitetta, joka sen sijaan käy ilmi 100 artiklasta. Neuvoston aiempi menettelytapa osoittaa, että kyseinen kaksinkertainen oikeudellinen perusta olisi ollut tarpeen.

5 Asiassa vastaajana oleva neuvosto sekä väliintulijana oleva komissio eivät kiistä, etteikö riidanalaiseen direktiiviin sisältyisi kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistamista koskeva osa, jonka tarkoituksena on kuluttajan suojaaminen ja kansanterveyden suojeleminen, mutta ne katsovat, ettei tämä estä direktiiviä kuulumasta yhteisen maatalouspolitiikan alaan ja että perustamissopimuksen 43 artikla näin ollen koskee sitä.

6 Ensiksi on syytä huomauttaa, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa oikeudellista perustaa koskeva kiista ei ole puhtaasti muodollinen, koska perustamissopimuksen 43 ja 100 artiklaan sisältyy toisistaan poikkeavia sääntöjä neuvoston ratkaisujen tekemisestä. Oikeudellisen perustan valinta on näin ollen voinut vaikuttaa kanteen kohteena olevan direktiivin sisällön määräytymiseen.

7 Näin ollen on oikeudellisen perustan riittämättömyyttä koskevan perusteen asianmukaisuuden arvioimiseksi aiheellista tarkastella sitä, oliko neuvostolla toimivalta antaa riidanalainen direktiivi yksinomaan perustamissopimuksen 43 artiklan perusteella.

8 Tältä osin on syytä ensiksi korostaa, että perustamissopimuksen 39–46 artiklan asialliseen soveltamisalaan kuuluvat 38 artiklan nojalla perustamissopimuksen liitteessä II olevassa luettelossa mainitut tuotteet.

9 Seuraavaksi on aiheellista palauttaa mieliin, että perustamissopimuksen 43 artiklaa on tulkittava ottaen huomioon 39 artikla, jossa esitetään yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet, sekä 40 artikla, joka koskee kyseisen yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamista ja jossa määrätään erityisesti, että 39 artiklassa lueteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi toteutetaan yhteinen maatalouden markkinajärjestely ja että tämä järjestely voi käsittää kaikki kyseisten tavoitteiden toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet (asia 138/78, Stölting v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas, tuomio 21.2.1979, Kok. 1979, s. 713).

10 Perustamissopimuksen 39 artiklassa esitetyt maatalouspolitiikan päämäärät liittyvät erityisesti tuottavuuden lisäämiseen edistämällä teknistä kehitystä ja varmistamalla maataloustuotannon järkiperäinen kehittäminen sekä tuotannontekijöiden hyödyntäminen parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi 39 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdassa määrätään, että yhteistä maatalouspolitiikkaa suunniteltaessa otetaan huomioon tarve toteuttaa aiheelliset mukautukset asteittain sekä se, että maatalous on tuotannonala, joka liittyy läheisesti talouteen kokonaisuudessaan. Tästä seuraa, että maatalouspolitiikan tavoitteiden on oltava siten suunniteltuja, että yhteisön toimielinten on mahdollista

suoriutua tehtävistään maatalouden alalla ja taloudessa kokonaisuudessaan tapahtuva kehitys huomioon ottaen.

11 Perustamissopimuksen 43 artiklan perusteella toteutettaviin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on kyseisten tavoitteiden saavuttaminen 40 artiklan 2 kohdan nojalla toteutettavalla yhteisellä markkinajärjestelyllä, voi sisältyä maataloustuotteiden tuotantoedellytyksiä ja tuotantotapoja, laatua ja kaupan pitämistä koskevia sääntelyjä. Yhteisiin markkinajärjestelyihin sisältyy lukuisia tätä koskevia sääntöjä.

12 Kun pyritään toteuttamaan yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteita erityisesti yhteisten markkinajärjestelyjen yhteydessä, ei voida jättää ottamatta huomioon kuluttajansuojan tai ihmisten ja eläinten terveyden ja hengen suojelemisen kaltaisia yleisen edun mukaisia vaatimuksia, jotka yhteisön toimielinten on otettava huomioon käyttäessään toimivaltaansa.

13 Lopuksi on syytä korostaa, että perustamissopimuksen 42 artiklan mukaan kilpailusääntöjä sovelletaan maataloustuotteiden tuotantoon ja kauppaan vain siltä osin kuin neuvosto perustamissopimuksen 43 artiklan nojalla antamissaan säännöksissä näin päättää. Näitä säännöksiä antaessaan neuvoston on näin ollen otettava huomioon myös kilpailupolitiikan vaatimukset.

14 Edellä mainituista määräyksistä ilmenee, että perustamissopimuksen 43 artikla on asianmukainen oikeudellinen perusta kaikille sääntelyille, jotka koskevat perustamissopimuksen liitteessä II lueteltujen maataloustuotteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä ja joilla edistetään yhden tai useamman perustamissopimuksen 39 artiklassa mainitun yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteen saavuttamista. Tällaisen sääntelyn osana voi olla kyseisen alan kansallisten säännösten ja määräysten lähentäminen ilman, että perustamissopimuksen 100 artiklaa on tarpeen käyttää.

15 Kuten yhteisöjen tuomioistuin on erityisesti 29.11.1978 (asia 83/78, Pigs Marketing Board v. Redmond, Kok. 1978, s. 2347) ja 26.6.1979 (asia 177/78, Pigs and Bacon Commission v. McCarren, Kok. 1979, s. 2161) antamissaan tuomioissa toistuvasti todennut, perustamissopimuksen 38 artiklan 2 kohdassa varmistetaan maatalousalan erityisten oikeussääntöjen ensisijaisuus yhteismarkkinoiden toteuttamista koskeviin yleisiin oikeussääntöihin nähden.

16 Näin ollen vaikka kyseisellä sääntelyllä pyritään samanaikaisesti sekä maatalouspolitiikan tavoitteisiin että muihin tavoitteisiin, joihin pyrkiminen perustuu erityismääräysten puuttuessa perustamissopimuksen 100 artiklaan, ei kyseisellä määräyksellä, joka yleisesti ottaen mahdollistaa direktiivien antamisen jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämiseksi, voida perustella perustamissopimuksen 43 artiklan soveltamisalan rajoittamista.

17 Nimenomaan edellä esitettyjen näkökohtien perusteella on aiheellista tarkastella sitä, kuuluuko riidanalainen direktiivi perustamissopimuksen näin luonnehditun 43 artiklan soveltamisalaan vaiko ei.

18 Tältä osin on syytä ensiksi todeta, että yhteisiä markkinajärjestelyjä on naudanliha-alalla [27.6.1968 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 805/68 (EYVL L 148, s. 24)], sianliha-alalla [29.10.1975 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2759/75 (EYVL L 282, s. 1)] ja lampaan- ja vuohenliha-alalla [27.6.1980 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1837/80 (EYVL L 183, s. 1)] ja että näistä asetuksista kunkin 2 artiklassa säädetään tuotannon, jalostuksen ja kaupan pitämisen paremmaksi organisoimiseksi sekä laadun parantamiseksi toteutettavista yhteisön toimenpiteistä.

19 Riidanalaiseen direktiiviin sisältyy olennaisesti yhtäältä sääntöjä, jotka koskevat tiettyjen hormonaalista vaikutusta omaavien aineiden antamista kotieläimille, joiden liha kuuluu edellä mainittujen yhteisten markkinajärjestelyjen piiriin, sekä toisaalta tarvittavia valvontatoimenpiteitä koskevia sääntöjä. Nämä toimenpiteet koskevat erityisesti jäsenvaltioiden välistä, niistä lähtöisin olevien elävien eläinten ja lihan kauppaa sekä kyseisten tuotteiden yhteisöön suuntautuvaa tuontia.

20 Direktiivin johdanto-osan kappaleista ilmenee, että direktiivin tarkoituksena on ihmisten terveyden ja kuluttajien etujen suojeleminen "kilpailuedellytysten vääristymien" poistamiseksi ja "kyseisten tuotteiden kulutuksen" lisäämiseksi.

21 Direktiivin sisällön ja tavoitteet huomioon ottaen on aiheellista todeta, että koska siinä säännellään lihan tuotannon ja kaupan pitämisen edellytyksiä lihan laadun parantamiseksi, se kuuluu edellä mainituissa lihan yhteisissä markkinajärjestelyissä määrättyihin toimenpiteisiin ja sillä edistetään näin ollen perustamissopimuksen 39 artiklassa esitettyjen yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteiden toteutumista.

22 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalainen direktiivi kuuluu yhteisen maatalouspolitiikan alaan ja että neuvostolla oli toimivalta antaa se yksinomaan perustamissopimuksen 43 artiklan perusteella.

23 Tähän toteamukseen ei voi vaikuttaa se tosiseikka, johon kantaja on vedonnut, että neuvosto on poikennut menettelytavastaan antaa kyseisen alan säädöksiä perustamissopimuksen 43 ja 100 artiklan perusteella.

24 Tältä osin on aiheellista palauttaa mieliin, kuten yhteisöjen tuomioistuin on 26.3.1987 antamassaan tuomiossa (asia 45/86, komissio v. neuvosto, Kok. 1987, s. 1493) jo todennut, että yhteisön toimivaltajärjestelmässä on säädöksen oikeudellisen perustan valinnan perustuttava tuomioistuimen tutkittavissa oleviin objektiivisiin seikkoihin. Pelkkä neuvoston käytäntö ei voi olla perusteena perustamissopimuksen määräyksistä poikkeamiselle. Näin ollen tällainen käytäntö ei voi luoda ennakkotapausta, joka sitoisi yhteisön toimielimiä määritettäessä asianmukaista oikeudellista perustaa.

25 Kantajan ensimmäinen peruste on näin ollen hylättävä.

Direktiivin perustelut

26 Kantaja väittää riidanalaisen direktiivin perustelujen olevan riittämättömät.

27 Kantajan ensimmäisen perusteluja koskevan väitteen mukaan perusteluissa ei mainita direktiivin tosiasiallista tarkoitusta, joka on kansallisten säännösten ja määräysten lähentäminen kuluttajien etujen mukaisesti erityisesti näiden terveyden suojelemiseksi.

28 Tältä osin on aiheellista yhtäältä korostaa, että edellä oikeudellisen perustan osalta tarkastelluista näkökohdista käy ilmi, että direktiivin johdanto-osan kappaleissa esitetään riittävän selvästi tavoitteet, joihin sillä pyritään, sekä toisaalta, että ihmisten terveyteen ja kuluttajien etujen suojelemiseen viitataan nimenomaisesti johdanto-osan ensimmäisessä ja vastaavasti toisessa kappaleessa. Kyseinen väite on näin ollen hylättävä.

29 Kantajan toisen perusteluja koskevan väitteen mukaan perusteluista puuttuu viittaus tiettyjen hormonaalista ja kaikkien tyreostaattista vaikutusta omaavien aineiden kieltämisestä 31 päivänä heinäkuuta 1981 annettuun neuvoston direktiiviin 81/602/ETY (EYVL L 222, s. 32), jota täydentävä riidanalainen

direktiivi kantajan mukaan on. Direktiivin 81/602/ETY 8 artiklassa säädetään, että komissio antaa neuvostolle kertomuksen saadusta kokemuksesta ja tieteellisestä kehityksestä liittäen siihen tarvittaessa ehdotuksia kyseisen kehityksen huomioon ottaen.

30 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Vaikka on totta, ettei direktiiviä 81/602/ETY mainita riidanalaisen direktiivin johdanto-osan kappaleissa, siihen viitataan kuitenkin nimenomaisesti direktiivin 1, 2, 5, 6 ja 7 artiklassa. Kyseisten kahden direktiivin välinen yhteys ilmenee näin ollen riittävän selvästi riidanalaisen direktiivin sanamuodosta.

31 Kantajan kolmannen perusteluja koskevan väitteen mukaan perusteluissa ei yksilöidä komission ehdotusta.

32 Tältä osin on aiheellista todeta, ettei kyseiseen direktiiviin sisälly täsmällistä viittausta, joka mahdollistaisi komission ehdotuksen yksilöinnin. Tätä laiminlyöntiä ei kuitenkaan voida pitää olennaisen menettelymääräyksen rikkomisena, koska on kiistatonta, että direktiivi on tosiasiassa annettu komission ehdotuksesta.

33 Näin ollen komission ehdotuksen puuttuvaa yksilöintiä koskeva väite on hylättävä.

34 Lopuksi kantajan neljännen perusteluja koskevan väitteen mukaan riidanalaisesta direktiivistä ei käy ilmi, että se on annettu direktiivin 81/602/ETY 8 artiklassa säädetyn tieteellisen kertomuksen antamisen jälkeen, eikä siinä myöskään mitenkään perustella sitä, miksei siinä oteta huomioon kyseisen kertomuksen johtopäätöksiä, vaikka neuvoston olisi ollut tarkasteltava kyseistä kertomusta varmistaakseen, ettei ehdotettu lainsäädäntö ollut selvästi tavoitteitaan vastaamaton.

35 Tältä osin on riittävää todeta, että kuten neuvosto on aivan oikein korostanut, direktiivin 81/602/ETY 8 artiklassa asetetaan velvoitteita ainoastaan komissiolle, jonka asiana on laadituttaa kertomus ja ottaa se tarvittaessa huomioon ehdotuksissaan. Neuvoston ei ole näin ollen ollut tarpeen viitata tähän taustaan. Näin ollen väite on hylättävä.

36 Edellä esitetystä seuraa, että direktiivin perustelut ovat riittävät. Toinen peruste on näin ollen hylättävä.

Luottamuksensuojan periaate

37 Kantaja arvioi olleen luottamuksensuojan periaatteen vastaista antaa riidanalainen direktiivi äänten enemmistöllä, koska edellä mainitun direktiivin 81/602/ETY 5 artiklassa sekä direktiivin 81/602/ETY täydentämisestä 16.7.1985 annetun neuvoston direktiivin 85/358/ETY (EYVL L 191, s. 46) 14 artiklassa säädetään, että neuvosto päättää yksimielisesti riidanalaisessa direktiivissä tarkoitettujen viiden hormonin antamisesta eläimille. Kantajan mukaan neuvosto on näin ollen sitoutunut päättämään asiasta yksimielisesti.

38 Tältä osin on aiheellista korostaa, että yhteisön toimielinten päätöksentekoa koskevat säännöt vahvistetaan perustamissopimuksessa ja etteivät ne ole jäsenvaltioiden eivätkä toimielinten itsensä määrättävissä.

39 Myös tämä peruste on näin ollen hylättävä.

Neuvoston työjärjestyksen rikkominen

40 Kantaja arvioi kirjallisen menettelyn soveltamisen kanteen kohteena olevaa direktiiviä annettaessa kahden jäsenvaltion nimenomaan vastustaessa sitä olleen olennaisen menettelymääräyksen rikkomista, koska neuvoston työjärjestyksen (EYVL 1979 L 268, s. 1) 6 artiklan 1 kohdassa vaaditaan kaikkien jäsenten suostumusta kyseisen menettelyn käytölle.

41 Tämän perusteen aiheellisuuden tarkastelemiseksi on syytä palauttaa mieliin direktiivin antamiseen johtaneet olennaiset tekijät.

42 Marraskuussa 1985 komissio saattoi neuvoston käsiteltäväksi muutoksen aiempaan ehdotukseensa säädökseksi, jolla kuten sittemmin annetulla ja kanteen kohteena olevalla direktiivillä oli tarkoitus kieltää luonnon hormonien käyttö muihin kuin lääkinnällisiin hoitotarkoituksiin sekä synteettisten hormonien käyttö kokonaan. Neuvosto käsitteli kyseistä luonnosta 19.11.1985.

43 Joulukuun 19 päivänä neuvosto tarkasteli toista, 18.12.1985 jätettyä muutettua ehdotusta yksinomaan sen ranskankielisen toisinnon pohjalta. Istunnon aikana komissio teki siihen viimeiset muutosehdotuksensa. Vaikka Yhdistynyt

kuningaskunta ja Tanska äänestivät vastaan, neuvosto päätti antaa direktiivin kirjallista menettelyä noudattaen 31.12.1985 mennessä.

44 Joulukuun 23 päivänä 1985 neuvoston pääsihteeri lähetti teleksin Yhdistyneen kuningaskunnan maatalousministerille pyytäen Yhdistynyttä kuningaskuntaa äänestämään riidanalaisesta direktiivistä kirjallisen menettelyn mukaisesti 30.12.1985 kello 16.00 mennessä. Yhdistynyt kuningaskunta toisti 31.12.1985 päivätyssä kirjeessä vastustavansa sekä kirjallisen menettelyn käyttöä että direktiiviä sinänsä.

45 Samana päivänä 31.12.1985 riidanalainen direktiivi annettiin tiedoksi Yhdistyneelle kuningaskunnalle ilmoittaen, että se oli annettu kirjallista menettelyä noudattaen.

46 Kyseiset olosuhteet huomioon ottaen on aiheellista ensiksi palauttaa mieliin, että neuvoston työjärjestyksen 6 artiklan 1 kohdassa määrätään:

"Kiireellistä asiaa koskevat neuvoston ratkaisut voidaan tehdä kirjallisella äänestyksellä, jos kaikki neuvoston jäsenet hyväksyvät tällaisen menettelyn kyseisessä asiassa."

47 Kyseisen määräyksen sanamuodosta ilmenee selvästi, että kirjallisen menettelyn käyttö edellyttää kaikkien neuvoston jäsenten suostumusta. Tällainen yksimielisyys vaaditaan riippumatta siitä, onko kyseinen säädös perustamissopimuksen nojalla annettava yksimielisesti vai äänten enemmistöllä.

48 Näin ollen neuvoston on noudatettava työjärjestyksensä 6 artiklan 1 kohtaan sisältyvää menettelysääntöä, jonka se itse on vahvistanut. Se ei saa poiketa siitä edes suuremmalla äänten enemmistöllä kuin se, joka vaaditaan työjärjestyksen vahvistamiseksi tai muuttamiseksi, ellei se varsinaisesti muuta kyseistä työjärjestystä, joka on yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehdyn sopimuksen 5 artiklan perusteella annettu säädös.

49 Edellisestä seuraa, että käsiteltävänä olevassa tapauksessa neuvoston työjärjestyksen 6 artiklan 1 kohdan noudattamatta jättämistä on pidettävä perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuna olennaisen menettelymääräyksen rikkomisena ja että kanne on näin ollen aiheellinen tämän perusteen osalta. Tiettyjen hormonaalista vaikutusta omaavien aineiden käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa 31 päivänä joulukuuta 1985 annettu neuvoston direktiivi 85/649/ETY (EYVL L 382, s. 228) on näin ollen syytä kumota ilman, että kantajan esittämiä muita perusteita on tarpeen tarkastella.

Oikeudenkäyntikulut

50 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi tai jos siihen on muutoin erityisiä syitä, yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin saman artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan määrätä, että kukin asianosaisista vastaa omista kuluistaan kokonaan tai osittain.

51 Vaikka kantaja on käsiteltävänä olevassa tapauksessa voittanut asian olennaisen menettelymääräyksen rikkomista koskevan perusteen osalta, se on hävinnyt asian muiden perusteiden, mukaan lukien tähän asiaan liittyvää olennaista toimielimellistä kysymystä eli kanteen kohteena olevan direktiivin oikeudellisen perustan valintaa koskevan perusteen osalta.

52 Näin ollen on aiheellista, että kukin asianosaisista väliintulijat mukaan lukien vastaa itselleen aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Tiettyjen hormonaalista vaikutusta omaavien aineiden käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa 31 päivänä joulukuuta 1985 annettu neuvoston direktiivi 85/649/ETY (EYVL L 382, s. 228) kumotaan.

2) Kukin asianosaisista väliintulijat mukaan lukien vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Bosco Rodríguez Iglesias Koopmans Everling

Bahlmann Galmot Kakouris Joliet O'Higgins

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä helmikuuta 1988.

J.-G. Giraud
kirjaaja

A. J. Mackenzie Stuart
presidentti